

Vraag nr. 363
van 15 juli 1997
van de heer STEVE STEVAERT

Ecologisch impulsgebied Grensmaas – Grindwinning

In antwoord op een interpellatie van Vlaams volksvertegenwoordiger Jacky Maes op 23 april 1997 in de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud (*Handelingen nr. C 64 van 23 april 1997, blz. 5 – red.*) in verband met ecologische impulsgebieden, stelt de minister met betrekking tot het impulsgebied Grensmaas: "De bedoeling was om aan beide zijden van de Maas een groot natuurontwikkelingsproject op te starten, gekoppeld aan de ontginning van de aanwezige natuurlijke delfstoffen, waaronder ik vooral grind versta. De eerste studieresultaten zijn bekend."

1. Wat is thans de stand van zaken ?

In welke mate bestaat de bedoeling nog om aan de Belgische zijde van de Maas het natuurontwikkelingsproject te koppelen aan grindwinning ?

2. Zoals bekend, bepaalt het grinddecreet dat de grindwinning in de Maasvallei wordt beëindigd tegen 2006.

Op welke wijze wordt hiermee rekening gehouden, mocht er tot grindwinning zijn besloten ?

Antwoord

Voor het Grensmaasproject aan Vlaamse zijde wordt momenteel in opdracht van de afdeling Natuur van de administratie Milieu, Natuur-, Land- en Waterbeheer en de afdeling Maas en Albertkanaal van de administratie Waterwegen en Zeeween een studie uitgevoerd. Deze "effectenanalyse van het natuurontwikkelingsplan voor het Grensmaasgebied" is gestart in januari 1997 en heeft een uitvoeringstermijn van 10 maanden.

Het ontwikkelingsconcept van de studie is het scenario "levende rivier" zoals vastgelegd in grensoverschrijdend verband door de Vlaams-Nederlandse Coördinatiecommissie (mei 1995). Het streefbeeld van het scenario "levende rivier" aan Vlaamse zijde is een rivier die via glooiende oevers, nevengeulen en oude stroomgeulen in contact staat met het winterbed.

De voorgestelde ingrepen in het natuurontwikkelingsplan aan Vlaamse zijde door het Vlaams Gewest zijn :

- oeververlaging : de oevers (en zomerdijk) van de Maas worden minder steil gemaakt en oeverbeschoeiingen worden verwijderd. Er wordt een helling van 1/5 of 2/5 aangehouden, naargelang het een binnen- of buitenbocht van de Maas betreft ;
- weerdverlaging : het winterbed van de Maas wordt aansluitend aan de oeververlaging over een afstand van 50 meter verlaagd of in helling van ongeveer 1/25 gebracht ;
- nevengeulen : een nevengeul wordt stroomopwaarts aangetakt bij een peil overeenstemmend met een debiet van 800 kubieke meter/seconde (m^3/s) en stroomafwaarts bij een debiet van 10 m^3/s . Een nevengeul wordt uitgegraven in V-profiel, met aan rivierzijde een helling van 1/10 en aan landzijde een helling van 1/5.

Niettegenstaande bij uitvoering van de ingrepen bepaalde hoeveelheden (zand)leem of grind uit het winterbed van de Maas zullen vrijkomen, kunnen de ingrepen niet worden beschouwd als een delfstoffenwinning, daar de uitgraving geen economische doelstelling heeft, maar een natuurtechnisch hulpmiddel is voor het bereiken van een streefbeeld van natuurontwikkeling.

Voor drie locaties (Kotem, Herbricht en Hochter Bampd) worden aan de Vlaamse zijde door het Nederlandse Grensmaasproject ingrepen gepland ter oplossing van een aantal knelpunten en flessenhalzen. De ingrepen in Kotem en Herbricht betreffen stroomgeulverbreding. Voor Herbricht wordt een afgravingstermijn van ongeveer anderhalf jaar voorzien. Hierbij zou ongeveer 600.000 m^3 specie (klei en tout-venant) vrijkomen. Voor Kotem is de dimensionering van de afgraving nog niet bepaald, en dient de grootte van de afgraving nog verder te worden onderzocht. Binnen de planning van het Nederlandse Grensmaasproject dient de uitvoering van de Vlaamse locaties in samenhang met de Nederlandse locaties te geschieden tussen 2000 en 2012.

Ook deze ingrepen kunnen niet worden beschouwd als een commerciële grindwinning, maar moeten worden gezien als een riviertechnische afgraving, die past in de handhaving van het veiligheidsniveau tegen overstroming en het ecologisch rivierbeheer.

Uit wat voorafgaat, blijkt dat er geen grindwinning wordt gekoppeld aan het Grensmaasproject aan de Belgische zijde van de Maas, zodat het decreet van de Vlaamse regering van 14 juli 1993 tot oprichting van het Grindfonds en tot regeling van de grindwinning niet van toepassing is.